

BRASSÓ

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELENIK HETENKENT HARÓMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

98-ik szám.

Brassó, Csütörtök, augusztus 29-én.

V. évfolyam. 1889.

Nőipar- s háziipar kiállítás Erdélyben.

A kiállítások előnyös befolyása iparra, kereskedelemre és mezőgazdaságra sokkal elismertebb, semhogy az még bizonyításra szorulna. Csakhogy természetesen nem szabad ezeknek tülhajtottaknak és rendszerteleneknek lenni, mert különben ellenkező hatást eredményeznek, nagy terheket rónak a kiállítókra, a nélkül, hogy megfelelő hasznót is nyújtanának.

Az utóbbi években, különösen az 1885-ik évi általános országos kiállítás óta tulságosan sok nagyobb kiállítás rendeztetett hazánkban, nagy részük még a közlekedéstől félreeső helyeken is, úgy hogy a hazai iparosság ma már szinte fél a kiállításoktól.

Nagyon helyén volt tehát az országos iparegyesület kezdeményezése a kiállítások rendezése körül, t. i. hogy azok bizonyos rendszer szerint legyenek csak rendezhetők, mint hogy ellenkező esetben ezen gyakorlati, üdős intézmény népszerűtlenné válik.

Egész más elbírálás alá esnek helyi vagy szűkebb területi kiállítások. Itt csak egy szűkebb kör iparossága és gazdaközönsége versenyez egymással, kevesebb az igény, kisebb a költség s mégis több az előny.

Ily szempontból fogtuk fel a jövő évre Kolozsvárra tervezett általános kiállítást is, t. i. hogy az nem akar országos-, hanem csak erdélyrészi kiállítás lenni, nem nagy kukulorium, hanem gyakorlati, iparunk terjesztésére és megismertetésére szolgáló eszköz.

Sajnálattal azonban e kiállítás terve — úgy látszik — nem kerül megvalósulásra, habár annak nagy fontosságát tulajdonítanánk. Erdély elég nagy arra, elég nagy ipara, kereskedelme és mezőgazdasága van, hogy szép kiállítást rendezhessen. Erdélynek elég hiánya van, hogy ezek egy kiállítás által szintén bemutatva, a pótlást kihívják.

Erdélynek elég kedvező talaja s nyersanyaga van a legkülönbözőbb iparágak részére, hogy azok minden oldalról bemutatva, idevonzzák a tőkét és vállalkozási szellemet; Erdély jelenlegi ipara még sokkal ismeretlenebb magában Erdélyben és még inkább az

országban, hogysem törekednünk ne kellene, azt megismertetni: szóval számtalan ok indokolná egy nagy, általános erdélyrészi ipari- s gazdasági kiállítás mielőbbi rendezését, mire, egyedül Kolozsvár alkalmas. Mert az, hogy Sepsi-Szentgyörgy s Deés rendez kiállításokat, csak úgy bir értelemmel, ha azok kizárólag csak helyi kiállítások. Általános kiállításokra csak politikai és társadalmi középpontok alkalmasak, minő Erdély részére Kolozsvár.

Ugy látszik azonban, hogy a tervezett kiállítás elodáztatott. Nem ismerjük az okokat, nem is bolygatjuk ezért a kérdést. Nem is arról akarunk ma írni, kiállításról lévén szó, csak mellékesen érintettük ezt is. Egy más, sokkal kisebb keretű, de nem kevésbé fontos kiállítás rendezését akarjuk megpendíteni: egy erdélyrészi női- s háziipar-kiállítást.

A nőipar nálunk, különösen a magyarságnál, nagyon alantas fokon áll. Az a felfogás, mely társadalmunkban általában uralkodó az iparos pálya tekintetében, hatványozott mértékben uralkodik a nők között a nőiparra nézve.

A nők foglalkoznak ugyan mindenféle munkákkal, de csak a saját házi szükségleteikre. Iparszerűleg ritkán találunk még nálunk nőipart, legfeljebb csak háziipar alakjában a szegény falusi népnél. Szász testvéreink dícséretére legyen mondván, ott mindinkább hódít az üzletszerű nőipar, nem derogál a jobb családok nőinek sem, holott mi megszoktuk már, hogy azok a nők is elhagyják, kik hajdonkorukban arra voltak utalva s férjhez menve egy szegény iparoshoz, vagy 4—500 frtos tisztviselőhöz, már méltóságukon alulnak találják, azzal foglalkozni s így a ház fenntartásához hozzájárulni.

Innen van, hogy nagy az idegen behozatal nőipar-cikkeiben is. Fehérneműket millió számra importálunk külföldről, holott itthon is készülhetnének. És így van ez nagyon sok olyan cikknél, melyeket a nők játszva készíthetnének. Nem ritka eset, hogy cseh nők hazai járnak mindenféle csipkével s harisnyaszegélyekkel, melyeket nőink szívesen vásárolnak, a helyett, hogy ezzel a szegényebb középosztályú nők itthon foglalkoznának.

De ezt az egyet csak például akartuk fel-

hozni, ilyenmel talán százzal is szolgálhatnánk. Pedig a nők hivatása volna, megkönnyíteni a család fenntartását és pedig nemcsak takarékoság, hanem saját becsületes keresete által is.

A munka nem szégyen. S vajjon nem nagyobb tisztelet-e egy nőnek, bármily állásu is legyen az, ha utalva van reá, ha egyik vagy másik iparággal foglalkozik szabad idejében, melyet azután a kereskedő átvész tőle, — semmint ha látja, hogy a férj nem kereshet eleget családjá tisztességes fenntartására és inkább adósságba vergődik?

Nem lenézést és kicsinylést érdemel az a nő, a ki nem törődve elfogult társadalmunk előítéletével, igyekszik saját keze munkájával megkönnyíteni családjá terheit, hanem tiszteletet, — mert az ily nő nevelhet csak józan és erős nemzetet. Az ily család többnyire rendezett vagyoni viszonyok között él, nem szűkölködik s rendesen boldog is, férj és nő becsüli egymásban a munkát is.

A nőipar terjedésének azonban nagy nemzetgazdasági előnyei vannak, el is tekintve attól, hogy az ily nő, becsülve a munkát, nem fogja kicsinyelni, fiát ipari pályára is adni; nagy előnye az, hogy itthon marad a tenger pénz, mely jelenleg külföldre vándorol női ipari iparczikkéért. Lám, Olaszországban és Svájcban a szalmafonással csak nők foglalkoznak, — Franciaországban a selyemszövők mind nők, Csehországban minden polgári nő társa egyuttal férjének üzletében is. Miért kicsinyeljük csak mi a munkát? Miért nem foglalkoznak a mi nőink is iparral?

A nőipar emelésére nagy befolyással lehetne egy általános erdélyrészi nőiparkiállítás. Részünkről azonban nem elégednénk meg magával a jelenlegi női munkákkal, hanem üzletszerű jellegének emelésére összekötjük azt női iparczikkék minta-kiállításával is, azaz kiállítanánk egy gyűjteményt nálunk kelendő női iparczikkékből, hozzátéve, hogy mennyit fizet nálunk a kereskedő átlag véve egy-egy darabért, mennyi időt vesz igénybe annak elkészítése és mily berendezés kívántatik ahhoz.

Ennek — szerintünk — az a gyakorlati célja volna, hogy maguk a nők választhatnának maguknak megfelelő munkát s alkot-

A „BRASSÓ TÁRCZAJA.”

Szilvia kalandja.

— Eredeti novella. —
(Folytatás.)

— Nos képzelje, hogy most az Olympuson vagyunk. Rajta kis barátném, fenéig. Igazi francia pezsgő, nekem hoztatták.

Cecile kiitta a poharat s őszinte arcán meglátott a meglepődés.

— Ah, hisz ez nagyon jó!

— A lovag kacagott. Aztán intett a cselédnek.

— Menjetek a konyhába, a többi magunk is megezzük. Jean, ne mozdulj a házból, míg én itt vagyok. Róbert ur a palackokat az ön gondviselésére bízom, maga meg Cilikém találjon tovább.

Az egyszerű vacsora lucullusi vendégséggé nőtt magát. A pezsgős palackok durrogtak s a kis társaságnak csakhamar a legrőzsaszínűbb kedve kerekedett. A kis Cilikének úgy ki volt gyulladva az arca, szeme úgy ragyogott, mint még soha.

Róbert majd elnyelte tekintetével az egyre délebb kedvű gyönyörű ifjút. Szemében valami sajátos izzó tűz villogott, s ha a lovag keze kocintásában véletlenül az övét érinté, megrázkódott bele.

Ugy látszott, hogy a lovag is szívesen nézegetett Rendkívül érdekes ifju volt, igazi görög ideál.

— Hallod-e kicsikém! — kiáltá egyszer a lovag, hosszan nézve az ifju szemébe, majd a leányka felé fordulva — ez a te bátyád valóságos Apollo, a belvederi Apollo! — (Igyál, Apollo! — Ah, de hisz én titeket már tegezlek s még nem ittuk meg a bruderschaftot. Jere kicsikém, megiszszuk a barátság poharát. Éljen a mi kis szentháromságunk!

A poharak összekocczantak újra és most a lovag átkarolta a leány karcsu derekát.

— Megittuk a barátságot — már most csókold meg kis barátném! Ez a regula.

A leányka ijedten fordítá el arcát s iparkodott kibontakozni a lovag karjaiból, de az erősen szorította magához s nem akarta a csókot elengedni.

Róbert kacagva nézte a bohó jelenetet.

— Szép Apollóm! — kiáltá a lovag — állj hát pártomra — a kis makranczos eltakarja tenyerével az arcát, nem férek a szájacskájához.

— Haha! — kacagott Róbert — ne félj Cilikém, csókold meg bátran, biztosítalak, hogy csókja a te ajkadon nem csinál semmi bajt. Rajta lovag! ha nem enged, megfogom a kezét.

A kis leány egyszerre ámulva nézett bátyjára. E pillanatot a lovag fölhasználva, forró csókot nyomott a leányka ajkára. Ez sikoltott s kiszakította magát az ifju karjából, s mintha a pajkos daemon benne is elszabadult volna e csóktól, a lovagra mutatva, bátyjára kiáltott:

— Már most csókold meg te! — Ti is megittátok a barátság poharát. Azt a csókot már most én nem engedem el. Lássuk!

Azok megdöbbenve néztek rá. A lovag, mintha egyszerre kijózanodott volna, zavartan nézett maga elé. De a pajkos leányt ez még inkább fölingerelte.

— No bátyám, hát nem mersz hozzá nyulni? nem mered megcsókolni ezt a csókvitét? — Vagy én fogjam le a kezét?

A fiatal ember sokkal több bűbájt lehelte már be és sokkal több pezsgőt ivott meg, semhogy ezt a kihívást eltűrte volna.

Merészen ugrott a lovaghoz, odaragadta magához s édesen, hosszan csókolta ajkát, mintha a lelkét akarta volna kiszívni.

Mikor elbocsátá, a szép lovag sápadtan hajta le fejét kezére s úgy remegett egész valója!...

— Az istenért! — kiáltá fájdalmasan a férfi, egyszerre kijózanodva, — ön könyezik? ... Megbántottam? — Óh bocsássa meg! ... Egész életében fogok vezekelni miatta.

Letérdelt eléje, ajkához ragadta kezét s csókolta magánkivül.

— Oh hisz már régen leltem istensége vagy — imádlak!

(Folytatása következik.)

hatnának képet arról, hogy munkájuk után mily kereset kínálkozik nekik.

A kiállítás egy másik ága: a háziipar. Erdély minden vármegyéjének más- és más háziipara van. Sőt egy megye különböző vidékeinek is egymástól teljesen eltérő. És sajátságos, hogy a háziipar egy községben lakó különböző nemzetiségeknél is más. Háziiparunk szerencsére mind olyan, mely könnyen találna piacot, ha kellően szervezetenék s általában gyakorlati alapokra fektetetenék, — t. i. decentralizált gyáriparra.

Mi nem ismerjük magunk sem különféle háziipari cikkeinket. Hogyan ismerje azokat más? Pedig népünk anyagi gyarapodása ettől is van függővé téve. Ha jövedelmező háziipart nyer, nem fog kivándorolni. Ép ezért birna nagy horderővel egy erdélyrészi háziiparkiallítás. Részünkről ezt megyénkénti csoportokba óhajtának osztani, mert így sokkal könnyebb az áttekintés. A háziipar-cikkek mellé az illető vidékek háziiparszerű feldolgozásra alkalmas nyers anyaga is kiállítandó volna, hogy azokból megállapítható legyen, mely vidék milyen újabb iparág meghonosítására alkalmas?

Mint a nőiparnál, itt is csatlóznánk a kiállításhoz egy mintagyűjteményt kelendő, de nálunk eddig első nem forduló idegen háziipari termékekből, szintén a kereskedő által fizetett díj feltüntetésével, hogy ez által az újabb iparágak meghonosításához kellő tájékozást nyerjünk.

E kiállítást lehetőleg mielőbb kellene rendezni. Nincs sok veszteni való időnk. Legegyeszerűbb volna, ha Kolozsvár hölgyei ragadnák kezükbe a kezdeményezést és központi végrehajtó-bizottságot alakítanának. Ez azután alakítson minden megyében egy külön megyei bizottságot, mindenütt vannak lelkes honleányok, kik ez eszmét szívesen szolgálnak. A fődolog, bevonni minden nemzetiséget, mert az ipar internacionális. Arra kell törekedni, hogy e kiállítás teljes legyen és különösen a mi a háziipart illeti, ne hiányozzék abból egyetlen vidék, egyetlen termék sem. Azzal is tisztában vagyunk, hogy ez költséggel jár, még pedig — a mi körülményeink között — tetemesekkel. Ámde lesz mód ennek előteremtésére is. Legelől állnak az önkéntes adakozások. Meg kell keresni a két erdélyrészi, s Hunyadmegye érdekében, az aradi kereskedelmi és iparkamarákat is, melyek bizonyára szintén hozzájárulnának. A törvényhatóságok és városok is hoznának talán némi csekély áldozatot. Egy rendezendő sorsjáték is jövedelmezne valamit, s belépti díjak is és végre az állam sem tagadná meg valószínűleg hozzájárulását egy ily üdvös célról, melynek fejlesztése elvégre az államnak is érdekében áll. De nem részletezzük a kérdés ezen oldalát, az majd meglesz, csak kezdeményezni kell.

Előttünk a cél: népünk anyagi helyzetének javítása. E cél egy ily kiállítás nagyban mozdíthatná elő.

A sah Magyarországon.

Perzsia korlátlan ura, a sah e hó 26-án este érkezett Bécsből hajón Budapestre. Bécsben ő felsége már 25-én d. u. bucsuzott el vendégétől. minthogy Ischlbe volt utazandó. Ő felségét azután fivére, Károly Lajos főherczeg helyettesíté, ki az elindulásnál is jelen volt.

Az „Iris“ nevű hajó pompásan, keleti fénynyel volt feldiszipve.

A sah utazása Bécsből valóságos diadalut volt. A merre a hajó elhaladt, a partokon a lakosság várta, hogy zajosan megéljenesse. A sah a hajóskapitánytól élénken tudakolta hazánk történetét, főleg a török hódoltság idejéből s ez alkalommal szép történeti ismereteinek adta jelét. A hajóra fölvetv czimbalmassal játszatott magyar népdalokat s a „Rákóczy“ indulót megújráta.

Budapesten már este 6 órakor kezdett a kíváncsi közönség gyülekezni. A Dunasoron százezernyi tömeg várta a persa sah megérkezését. A napalaku csillárok tündéres fénynyel világították be a teret. A kikötőtől egészen az „Angol királynő“ szállodáig a katonaság képezett sorfalat. Félkilencz előtt érkezett a hajóállomáshoz József főherczeg, Hunyadi főszertartásmester, Baross, Wekerle, Teleki gróf miniszterek, Pejacevics hadtestparancsnok, Ráth, Gerlóczy polgármesterek és számosan az előkelőségek közül. Pontban fél kilenczkor költött ki a felékesített Iris hajó.

József főherczeg a hajóhidhoz ment fogadni a magas vendéget, majd bevezette a váróterembe, hol egyenkint mutatta be a minisztereket. A sah ezután elléptetett a diszszázad előtt, melynek zenekara rázendített a persa himnuszra.

Midőn a sah József főherczeggel és a kísérettel az udvari kocsikban helyet foglalt, a tömeg riadó éljenzésben tört ki s ez folyton tartott, míg a szállodába hajtatott, hol annak tulajdonosa fogadta.

A kormány részéről gr. Teleki miniszter van állandóan a sah mellett. Mint tolmács Vámbéry Armin hírneves orientalista működik, kit erre a belügyminiszter felkért.

27-én a sah megtekintette József főherczeg társaságában a főváros nevezetességeit, majd a Margitszigetet. Este diszeládás volt az operaházban, melyen a sah s teljes kísérete megjelent.

A sah tegnap utazott el Budapestről.

Külföldi szemle.

Brassó, 1889. aug. 28.

Az orosz lapok Bismarck herczegnek az általános lefegyverzésre vonatkozó eszméjével foglalkoznak s azt mondják, hogy sem Oroszország, sem Franciaország részéről nem lehet szó lefegyverzésről, mert a békeszövetségnek az a valódi célja: Oroszországot arra kényszeríteni, hogy kibéküljön Bulgária elvesztésének eszméjével és Franciaországot arra kényszeríteni, hogy kibéküljön Elzász-Lotharingia elvesztésének eszméjével. A „Novoje Vremja“ következtetést írja: addig míg a Balkán-kérdést nem oldják meg békésen, csak fegyveres békéről lehet szó. — Pedig Oroszország s Franciaország pénzügyének is jól esnék egy kis lefegyverzés!

A czári pár dániai utazása ismét halasztást szenvedett. Koppenhágai hírek szerint ugyanis a czári pár elutazásukat Vladimir nagyherczeg megbetegedése miatt néhány nappal elhalasztották.

Szerbia ismét forrong. Natália Belgrádba mentele még mindig kísért. A belügyminiszter a kerületi főnökökhöz körlevelet intézett, melyben a hadkötelesek behívásának oka gyanánt azt állítja, hogy szükséges a hadkötelesek lajstromának kiigazítása e célra tartandó ellenőrzési szemléken, továbbá azt, hogy törvényes rendelkezés szerint évenként fegyvergyakorlatok tartandók. A körlevél szerint ama hírek, melyek szerint a kormánynak háborús szándékai vannak, tendenciózus koholmányok. A miniszter felszólítja a prefektusokat, hogy az e féle hírek terjesztői ellen a törvény legszigorubb intézkedései szerint járjanak el és a lakosságot e hírek hamis voltáról világosítsák fel.

A német császár Esteri Ferencz Ferdinand főherczegnek a fekete-sasrendet adományozta. A metzi kerületi főnök a rendőrfőnökhöz intézett átiratában a legnagyobb elismerésének ad kifejezést a császár nevében úgy a rendőrfőnök, mint a rendőrség egész személyzete iránt kötelességöknek buzgó és tapintatos teljesítéseért a császár ottidőzése alatt.

A kínai hatóságoktól az az értesítés érkezik, hogy Nievzov ezredesi, ki Pasevski expedícióját folytatja, Kaszgarban elfogták, mert utlevele nem az ő nevére, hanem elődének nevére szol.

A háziipar Magyarországon.

— Szerényi Józseftől. —

III.

A mi háziiparunknak hanyatlása s egyenes pusztulása természetes, mert nem ápolja, nem gondozza azt senki, holott külföldön az állam felügyelete és gondozása alatt áll ez. Meg is látszik rajta! Mert ugy, a mint nálunk üzték a háziipart, nincs értelme annak: a nép kénytelen önmaga áruba hozni készítményét, a mi egyrészt bizonytalan is, másrészt pedig az elárulás több időt s még több költséget is vesz igénybe, mint maga a termelés. Ilyképen természetesen a háziipar céljaitalan s nemcsak, hogy nem segítség a népre nézve, hanem sokszor nyűg.

Nem így képelem én a háziipart Magyarországon. Szerintem csak úgy van értelme — s erre minden erővel kellene törekednünk — ha az decentralizált gyáripár volna. Ily háziiparnak lehet csak jövője s csak ily háziiparral teremthetünk idővel nagy ipart.

Igaz ugyan, hogy a mai nagy verseny mellett jövője csak a nagy gyáriparnak lehet. Ámde ennek a nagy gyáriparnak meg kell vetni alapját s ezt csak ily háziiparral lehet, ámbár azt is láthatjuk, hogy külföldön — pl. a selyem s gyapotszövő-iparnál — a gyári és háziipar párhuzamosan haladnak, ez támogatja amazit, nevel iparos nemzedéket annak.

Az is igaz, hogy a háziipar nem versenyezhet a gyáriparral, mert ez olcsóbban és sokkal gyorsabban termel. Ámde ezzel szemben van a háziiparnak igen sok figyelemre méltó előnye.

Először létesíthető nagy tőke nélkül, holott a gyáripárhoz nagy tőke kell. Már pedig van az országban sok olyan kisebb tőke, mely szívesen fektetné be azt iparba. Nagy vállalatokhoz kicsiny, kis vállalat meg életképtelen. Ámde ha befekteti azt háziiparba, decentralizált gyáriparba, hol összeköttetésbe lép 100 családdal, melyek olcsón és jól termelnek neki, megvan a nagy gyárnak megfelelő eredmény. Mig a gyári munka — a dolog természetéből kifolyólag — selejtes, a háziipari termelés kitűnő. Mig a nép jobbja nem mennek el — s talán nem is alkalmasak reá — gyári munkásoknak, háziiparral mindegyik foglalkozik; mig a gyári munka teljesen absorbeálja a munkaerőt, a háziipar ezt nem teszi, mert akkor dolgozik a család, mikor más munkája nincs. Mig a gyáripárnál a tőke gépekben fekszik, itt folyton forgatható s nincs leköltve.

Vannak azonban a házi iparnak ezeken kívül még igen nagy előnyei. A család örege-íjja, aprajagyjja foglalkozhatik vele, a gyárban nem. A munkafelosztás elve itt is érvényesülhet, — ép úgy mint a gmundeni tó környékén, hol mindenki állandóan csak egy tárgy készítésével foglalkozik, melyben azután meglehetősen tökéletességre tesz szert; vagy Sonneberg vidékén, hol a család egyik tagja a durva alaplunkát, a másik a kikészítést, a harmadik a festést stb-t végzi. E munkafelosztás nemcsak lehetséges, sőt egyenesen kívánatos is, mert ebben rejlik a fokozatos emelkedés a szakértelemben és a kezűgyességben.

A háziiparnak egy további előnye az egészség megóvása, a házi szabadság korlátlan volta és — a mi különösen a nőket illeti — a tiszta, romlatlan erkölcs megóvása. A füledt, legtöbb esetben egészségtelen gyári levegő helyett a nép otthon, saját lakában dolgozhatik, nincs korlátozva szabadságában, a mi különösen reánk magyarokra fontos, mert amugy sem vagyunk nagyon sokan s mindennap ezer felől hangzik a panasz egészségügyünk ázsiai voltáról. Nem csekély fontossága a nők erkölcsi kérdése, mint nemzetünk jövőjének alapja. A nő a jövő nemzedék; a nő az anya. Az anya erkölcsét megóvni, egyik legfontosabb feladat. Már pedig a férfakkal való közös munka egy gyárhelyisében nem az a hely, hol az erkölcsök megóvatnának, sőt ellenkezőleg, ez az iskolája az erkölcselenségnek. Ellenben a család otthona mindenkor megóvója lesz a családleánytagjai erkölcsének.

A mi azonban még kiváló figyelmet érdemel a háziiparnál, az a körülmény, hogy csak szabad idejét köti le a családnak. Mit csináljon a nép esős időben s mit a hosszú télen? Ilyenkor sem mezei, sem más munka nincs. Ekkor üzi a háziipart s keres ekkor is, azaz a háziipar az az eszköz, mely népünket szorgalomra tanítja. És mert a szorgalom egyuttal mestere a takarékoságnak is, a háziipar takarékoságra is tanítja a népet. Nem hiába mondja Mirabeau: „A háziipar egy népre előnyösebb, mint a gyáripár, mert kedvezőbb a munkásra s kevesebb tőkét s kiadást igényel.“

Maga Roscher is azt mondja: „Egészséges alapon nyugvó háziipar fejlődésének és fentartásának csak nagyon örövendeni lehet, s az állami intézkedések, melyek ezeknek versenyképességét emelik, adott körülmények közt melegen ajánlhatók.“ Nálunk e körülmények advák: népünk nem gazdag s nem egészen szegény, nagy tőkénk kevés van, mig ellenben kis tőke meglehetősen sok; már pedig Roscher szerint is: „egy kevés tőkével rendelkező gyárosnak ez (t. i. a háziipar) sokkal előnyösebb, mert kevés tőkét igényel s ezt sem fekteti gépekbe, mint a gyáripár.“

A szegedi országos dalünnepély lefolyása.

— Utóhang. —

I.

Egyes s minket brassóiakat közelebbről érdeklő részleteiben mindnyájunk előtt ismeretes már a szegedi országos dalünnepély lefolyása, mindazonáltal egyrészt olvasó közönségünk iránt tartozó tiszteletből, másrészt dalárdánk ez ünnepélyben szerzett újabb érdemeinek elismeréséül és méltánylásául, nem tartjuk fölöslegesnek, babár későn, de mégis rövid képet adni ama öt napos ünnepélynek, melynek hivatása, célja az általános közművelődést, honszeretetet a dal hatalmával terjesztetni, ápolni s ezzel áldozni a nemzet geniuszának.

Kezdjük legelől!

A vendégek ünnepélyes fogadtatása aug. hó 15-ikén sete 7 órakor az osztr. magyar államvasut indóházánál történt, hol a már korábban megérkezett dalegyesületek csatlakozván a most érkezők zöméhez, László Gyula tanácsos üdvözölte az érkezőket a szeretet és tisztelet szavaiból szőtt szép beszéddel, mire Bartay Ede az országos dalár-szövetség elnöke válaszolt, megköszönve a lelkes fogadtatást és a közönség rokonszenvét. A beszédek után a két szegedi

dalárda együttesen énekelte Szögedi Endrénék „Dalárok üdvözlője” című s ez alkalomra készült üdvözlő dalát, mire amaz elfelejthetetlen szép jelenet következett, a mikor ugyanis Szeged város legszebb hölgyei megkoszorúzták az érkezett zászlókat.

Ezen jelenet után — beláthatlan néptömegektől kísértve, megindult a menet, elől a koszorú leányok kocsikon, utánuk zeneszó mellett a két szegedi dalárda és a dalárvendégek az országos szövetség diszlobogója után következő sorrendben s következő kapjelvényekkel:

Szegedi dalárda drapszin nemez kalapban havasi gyopárral; Szegedi polgári dalárda fekete pörge kalapban barna darutollal; Bártfászeki dalárda fekete kalapban megyszín darutollal; Budai dalárda szürke kalapban zöldleves fehér tollal; a budapesti Ganz-gyári dalárda fekete kucsmában sastollal; a budapesti asztalosfiak önk. egyletének dalköre fekete kucsmában kócsagtollal; Brassói magyar dalárda barna kalapban fenyőgaly- és havasi gyopárral; Békési dalárda fehér kalapban élővirág bokrétaival; Egri dalkör fekete kalapban fehér kokárdás fehér tollal; Hódmező-Vásárhelyi dalárda fekete kalapban három szál buzakalászszal; Kolozsvári dalkör szürke kalapban kék-piros tollbokrétaival; Kolozsvári polg. dalegylet fekete magyar ruhában fekete pörge-kalapban sastollal; Miskolczi dalárda fekete pörgekalapban árvalányhajjal; a n.-kiskindai dalárda fekete kalapban ezüst kalászszal; Pécsi dalárda fekete kalapban fehér struczitollal; Szatmári dalárda fekete kalapban piros kokárdás zöld tollal és végül a Szarvasi dalárda szürke kalapban zöldleves kék tollal.

Polytonos éljenzés között haladt a menet a Boldogasszony sugáruton, a Gizella-téren (hol a menet felényképeztetett) az iskola- és a hid-utcán át a Szent-ehenyi térre.

Megérkezve az impozans városháza elé, a fölbogózt és szönyegekkel díszített erkélyen diszmagyarban várta a vendégeket Szabados János h. polgármester. A városháza előtt felállított tribun mellett két oldalt Szeged város szépei, a koszorú leányok, állottak félkörben vőfélyeikkel, szemközt velők a dalárdák zászlóik alatt.

Lecsillapodván az éljenzések zaja, Szabados János h. polgármester Szeged közönsége nevében hazafiúi örömmel és lelkesedéssel üdvözölte a dalárokat s viszsza tekintve a 13 év előtti lezajlott nagy napokra, a megsemmisült, de a romokból újra felépült Szeged re, rámutatva az új Szeged fényére, az ősinek érényein, biztosítá a vendégeket, sehol sem fogadhatják őket melegebb érzellemmel s rokonnevesebben mint náluk Szegeden.

A lelkes beszéd után Szentirmay Elemér, az ország. szövetség alelnöke népdalirodalmunk e hívatott munkása lépett a tribunra s köszönte meg a fogadtatást, kitüntetést. Aztán így végzé beszédét:

„Szép napok lesznek itt, hölgyeim és uraim! A dal fog hangzani Szeged város falai között; a dal, ez isteni erőt rejtő hatalom, amelyben a szeretet, nemes és tisztult érzelmei keresik és találják kielégítésüket; a dal, amely buzdítva, lelkesítve nem egyszer volt a népbeszédje az elszunyadt nemzeti érzésnek; — a dal, amely a multak dicsőségéről, honszerelmeiről zengve, a szabadság tiszta levegőjével veszi körül lelkünket s szítja bennünk azt a lángot, amely minden magyarnál csak a megtörő szívének utolsó sóhajával alszik végtelenül el.”

„A szeretet fog itt testvérkezét a művészetel s a lapok homlokán, melyek közművelődésünk történetében e napok eseményeit megörökíteni lesznek hívatva, ragyogva fog ott állani e név: »Szeged.«

„Azok a virágok, amelyekkel önök zászlóinkat megkoszorúzták, ma vagy holnap elhervadnak, de az emlékek, amelyek a virágokhoz fűződik szívünkben nem fog elmulni soha.”

„S mert dal most a jelszó, hangzik ekként a dal kezdete, hangozzék hát itt ekként a dal vége:

Éljen Szeged város közönsége!”

Ezután a rendező bizottság közreműködésével az elszállásolás vette kezdetét, s az egyesületi zászlók a városháza tanácstermében helyeztetvén el, minden vendég szállására vezetett: rövid idő múlva azonban daláraink a Stefániai-sétáterén tartott ismerkedési eseményen találkoztak a város társadalmának színe-javával egygítve.

Alig volt vége a vacsorának, midőn ősi szokás szerint »halljuk! halljuk! kiáltások hangoztak föl s dalárdák éneke gyújtottak. Valóságos hangversenynyé váltotta magát az este s ha nem csalódnak a zenei téren ez volt a bevezető ismerkedés. Csaknem valamennyi dalegylet részt vett az éneklésben és pedig a sors által megállapított sorrendben. A mi dalárdánk, dacára a 24 óra hosszát tartó utazásból eredt fáradtság és

kimerültségnek az első alkalommal igen előnyösen mutatta be magát Gr. Festetich »Árvalányhaj«-ának éneklésében. Ezt engedi hinnünk a frenetikus taps, melylyel felállásunk alkalmával üdvözöltétünk, ezt a feszült figyelem, melylyel előadásunk kísérletét s ez tengeri hinnünk ama szünni nem akaró »Éljen Brassó« kiáltás, melyekbe kétségkívül az elismerés őszinte hangjai valónak vegyülve.

Éjfél volt már midőn kiki nyugalomra tért, ki pihenni az utazás fáradoimait s szellemi és fizikai erőt szerzendő a következő nap munkáihoz.

Helyi és vidéki hírek.

Időjárás. Megeredt végre az ég csatornája. Kedd óta folyton esik, sőt kedden este felé meglehetősen zápor is volt. Háromszék megyéből érkezett tudósítások szerint, ott helyenként valóságos felhőszakadás volt.

Gróf Bethlen Gábor főispán s Emke elnök állapota — mint Segesvárról nekünk jelentik — örömdobos javulás állott be. A seb szemlátomást gyógyul, úgy hogy a nemes gróf a napokban már ki fog járhatni.

Személyi hírek. Manojlovics Emil kuriai tanácselnök, Belházy Emil főerdőtanácsos, Brenner Vilmos kir. főmérnök, Budapestről és Majthényi István ország. képviselő Verseghről városunkba érkeztek.

Szász-néppárti gyűlés volt Vasárnap Hőltővény községben, melyen Filtsch és Zay képviselők számoltak be. A gyűlés Filtsch kívánsága folytán tartatott, kinek áradozott a kebele a Tisza ellenességtől s félt, hogy szerencsétlenségnek esik áldozatul, ha ettől meg nem könnyebbül. A gyűlést — melyen feltűnően kevés intelligens elem vett részt s a más kerületekből is csak vajmi kevesen — Immrich földvári lelkész nyitotta meg. Azután Filtsch emelt szót, szidva a kormányt s kicsinyelve a kabinet rekonstrukcióját, mely neveltséges addig, míg Tiszát az ár el nem sodorja, mert addig nem remélhetnek a szászok jó indulatot. Ennélfogva a szászoknak ellenzékieknek kell maradniok. Majd ha más kormány jön, mely teljesíti a szászok sérelmeit, akkor csatlakoznak ahhoz. Beszélt még egy vizióról is: a szabadelvű-párt megrendüléséről. Utána Zay Adolf beszélt, a ki nagyon nyomott kedélyű volt s hosszabb dissertációban csak a véd-erő-vitát és a kormánypárt megrendülését fejtegette. Ezután volt még egy bizalmi szavazat és bankette-féle, mely után a »nagy-gyűlés«-nek vége lett, a melyel Filtsch fejről egy nagy veszélyt hárított el: kibeszélte magát! A brassói német ujság jó szolgálatot tenne a hazának, ha úgy közölne a két beszámolót, a mint tartattak.

Az új gyorsvonat. Tegnap indult el az első új gyorsvonat a helybeli pályaudvarról — már is telve utasokkal, holott ennek híre még nem terjedt el eléggé Romániában. Azt hisszük, jövőre ennek a vonatnak legtöbb utasa lesz, mert erre fog központossá válni a romániai forgalom. Ezen gyorsvonat bevezetése következtében az eddigi vegyesvonatok Predeal és Brassó között beszüntettek.

Óvőügy. Az Emke brassói kisdudóvó-intézetei szeptember hó 2-án nyílnak meg ismét. E két kitűnő intézetet, mely bátran mondható minta-óvőintézetnek, melegen ajánljuk a szülők figyelmébe.

Rendőri hírek. (Szöktetés). Gebauer Frigyes leánycsempészetért már ismételten büntetve volt helybeli lakos e hó 26-án 6 kádársegédet akart Romániába szöktetni, de a csendőrség által tetten éretett. Gebauer futásnak eredt ugyan, a mi azonban nem akadályozza a büntető eljárást.

Egy kis gyermek halála. Trepsches János m. k. honvédfőhadnagyot és családját súlyos csapással látogatta meg az Ur: egyetlen fia, Oszkár Bernát, egy kedves és nagy reményekre jogosított 5 éves gyermek tegnap délbén agyhártya-gyulladásban meghalt. A kisdud halott temetése a bánatos szülők nagyutcza lakásáról f. hó 30-án, d. u. 4 órakor lesz.

A fogarasi zerge vadászatról írja levelezőnk, hogy azt a legszebb siker koronázta. Több gyönyörű zerge esett áldozatul.

Megrendítő katasztrófa történt f. hó 26-án kora reggel a magy. kir. államvasutaknak Glogovác és Györök közötti pályáján. Egy igen jó házból származó fiatal kalauz, ki csak husz nappal ezelőtt nősült meg Arad egyik legszebb polgárleányával, jegyek vizsgálata közben a vonatról a sínekre zuhant, hol őt a következő kocsi darabokra tépték. A szerencsétlen ember neve: Martiny Ferencz.

Baross és az Emke. Baross Gábor kereskedelmi miniszter is képviselteti magát az Emke közgyűlésén, mit levélben közölt az egyesülettel, melyben sikert kívánva az egyesület működéséhez, Torkos László miniszteri tanácsost nevezi meg képviselőjéül.

Az Emke közgyűlésére a szamosujvári választ-

mány nagy apparátussal készül. A város lobogókkal el lesz árasztva. A központi választmány 500-nál több lobogót küldött le Szamosujvárra e célra. Kolozsvárról az indulás 7 óra 25 perczkor történik. A gyűlekezés a kolozsvári indulóháznál reggel 6 órakor lesz. Brassó felől 5 órakor, Budapest felől 5 óra 30 perczkor érkezik meg a személyvonat. A szamosujvári választmány küldöttei a szállásjegyeket ott fogják kiosztani a vendégek között.

Vad helyett a fiát lőtte agyon, Kis-Terennén Borbás György körjegyző. Borbás ugyanis 16 éves fiával vadászni ment, s az erdő szélén a fiu az apától más irányt vett. A fiu fáradtan egy bokor mellett ledült, midőn az arra közeledő apa a bokorban mozgást vett észre, s a bokor felé duplázott. A jalkiáltásra a bokor felé sietett az apa s ott a fiát halva találta.

A keleti kereskedelem emelésére a budapesti kereskedelmi muzeum is kezd valamit tenni. Keleti utazókat alkalmaz, kik beutazzák majd a Keletet. Egyelőre két ily állomás szerveztetik.

Öngyilkossági kísérlet. Egy szász-sárosi szolga-legény, a ki ott mint kocsis volt alkalmazva, a minap forgópisztolylyal véget akart vetni életének. Tettét a sárosi erdőben követte el, honnan életveszélyesen megsebesítve szállították a faluba.

Telefon London, Róma, Bécs közt. Calaisban most kísérleteket tesznek, hogy Londont Rómával és Béccsel telefon-kapcsolatba hozzák. Ha e kísérletek esetleg eredményre vezetnek s a Budapest-Bécs közli telefon-kapcsolat létre jön, fővárosunk telefon-összeköttetésbe lesz hozható a világ összes nagy városaival.

Közigazdaság.

Méhészeti-, sajt- s gyümölcskiállítás.

A budapesti kereskedelmi muzeum okt. 1-étől 31-ig terjedő méhészeti-, sajt- s gyümölcskiállítást rendez (vásárral egybekötve), a melyben való részvételt melegen ajánljuk gazdaközönségünknek.

A bejelentés szept. 10-ig, a beküldés 25-ig esz-közlendő. Bejelentési ivatek küld az igazgatóság mindenkinek.

A kiállítók vasuti igazolványt nyernek, melynek alapján a vasuti szállítási díj 50%-nak elengedésére tarthatnak igényt. Minden küldeményhez a kiállító nevé, a tárgy elnevezését, a darabszámot vagy súlyt és az árt magában foglaló jegyzék csatolandó. A küldemény tartalmáról annak föladáskor a muzeum igazgatósága levél útján is értesítendő. Térdij nem fizetendő; a szükséges állványokat és asztalokat a muzeum igazgatósága díjtalanul szolgáltatja.

I. Méhészeti kiállítás.

A kiállítás tárgyai:

a) méz és pedig: fehér lépesméz keretekben és pergetett méz üvegekben. b) különféle méhészeti ipari termékek, ugym: mézszesz, mézbor, mézsör, mézlikör, mézeczet, mézben befőtt gyümölcsök és konzervek, mézeczukorkák, mézeskalácsok és sütemények; c) viasz sárga és fehérített minőségben, valamint műlepekre feldolgozott alakban: d) méhkaptárak: e) méhészeti eszközök; f) mézüvegek és bármely alkalmas anyagból készült nagyobb mézedények.

Lehetőleg csak oly méhmértékek és méhészeti eszközök beküldése óhajtatik, a melyek minőségüknel és a termelés mennyiségénél fogva nagyban való eladásra és kivitelre képesek. Ennélfogva felkéretnek a termelők, hogy olyan czikkeket jelentsenek be, a melyekből abszolút jó minőségük mellett nagyobb készlettel is rendelkeznek s a melyekre nagyobb megrendeléseket is elfogadhatnak.

A legkisebb mennyiség, mely beküldhető; pergetett mézből 25 kilo 1, 1/2 és 1/4 kilós üvegekben és lépes mézből 10 kilo; mézből készült folyadékokból és befőttekből fajoként 12 üveg s cukorkákból és süteményekből 10 kilo; a méhészeti eszközökből egy darab.

T á v i r a t o k.

Páris, aug. 28. (A »Brassó« eredeti távirata.) A belügyminiszter bizalmas rendeletben elrendelte Boulanger leveleinek s proklamációinak elkobzását.

Zára, aug. 28. (A »Brassó« eredeti távirata.) Dalmáciában nagy mozgalom indult meg, Dalmáciának tényleg Magyarországhoz, illetve Horvátországhoz való csatolása tárgyában. A dalmát tartomány gyűlés többsége erre nézve már hírlapilag közzétette programját, melylyel ezt követeli.

Budapest, aug. 28. (A »Brassó« eredeti távirata.) »Pester Lloyd« értesülése szerint Varsóból 28 osztrák alattvaló kiutasított. Az illetőknek haladéktalanul el kellett hagyniok az orosz területet.

Társszerkesztők:

—Nagy-Küküllő megye részéről Horváth László (Segesvár.) Kis-Küküllő megye részéről Gyöngyösi István (D.-Szent-Márton)

Felölös szerkesztő és kiadó-tuljdonos:

Szterényi József.

Hirdetmény

az adó összeirtározás előírása tárgyában.

Miután a folyó évi adóelőírási összes lajstromok alulirt hivatalhoz beérkeztek, és az összes adónemek az itteni nyilvántartási jegyzékek és lajstromokba már bevezetettek, a t. cz. adófizetők felhivatnak az adónemek és összeirtározás végleges előírása végett adófizető ivecskéikkel ellátva, legkésőbb f. évi november hó 15-ikéig mulhatlanul itten megjelenni.

Brassó, 1889. aug. hó 24-én.

(344) 1-1

A városi adóhivatal.

Szám 5120.—1889.

Hirdetmény.

Minekutána a brassói méhkeretekben ezen hó 17-én orvosbizottságilag felvett jegyzőkönyv szerint e szarvasmarhák között a száj és körömfájás járványilag kiütött, köztudomásra hozatik, miszerint a brassói méhkeretek mint járványi járás lezárattak és az 1888. évi VII. t. czikkhez kiadott végrehajtási rendelet 219. §-a értelmében elrendeltetett, hogy a nevezett városrészebe vezető utak bejáratain figyelmeztető táblák felállíttassanak, ezen nyílt utak bejáratai örökkel elláttassanak, a kiknek az utasítás adatott, az állatoknak, lovak kivételével, — a fennjelzett járványi járásba való bemenetelét akadályozni és oly utakra utasítani, a melyeken ezen járás kikerülhet.

A brassói méhkeretek lakói különösen figyelemmel tartanak, takarmánymaradékot és szemetet addig, a míg a határzár tart, udvaraik vagy birtokaikból el nem vezetni, továbbá a tulajdonokban levő marhaleveleket 24 óra alatt ezen hivatalnál megőrzés végett átadni és végül a száj- és körömfájásban szenvedő marhák tejét sem forgalomba hozni, sem azt ehasználni.

A mészárosoknak és marhakereskedőknek oly istállóba való bemenetele, a hol marhavésztes állatok léteznek, tilos.

Ezen hirdetmény intézkedéseinek be nem tartása az 1888. évi VII. t. cz. rendelkezései értelmében a legszigorubb büntetettetik.

Brassó, 1889. augusztus hó 17.

(340) 3-3

A városkapitányság.

Kiadó lakások.

Egy udvari butorozott szoba azonnal, és két szépen butorozott utca-szoba 1-ső októberről kiadó.

Bővebbet:

Péter Mihály lábbeli raktárában,

446 1-2 nagy-utca 498.

Kiadó lakás.

A nagy-utczában egy 3 szobából álló lakás hozzátartozó konyhával, padlással, pinczével és szép kerttel együtt ez év szept-Mihály napjától kiadó.

Tudakozódhatni: B. Keresztesynél, Klastrom-utca, »Európa« szálloda épületében.

Ugyanitt német családból, jó bizonyítvánnyal bíró fiú, gyakornokul felvétetik.

(347) 1-3

A legjobb

Brünni posztókat

szállítja gyári áron

SIEGEL-IMHOF

posztógyári raktár Brünnben.

Egy elegáns

őszi v. téli férfi-öltönyre

elég 3.10 meteres, azaz 4 bécsi rőf hosszú szelvény. 1 szelvény kerül

- 4.80 frt. közönséges •
- 7.75 frt. finom •
- 10.50 frt. finomabb •
- 12.14 frt. legfinomabb •

valódi bárány-gyapjuból,

valamint felsőkabát - posztók, seyyemmel átszőtt kamgarnok, palmerston s boy télikabátoknak, peruvienne s tosking szalonöltönyöknek, szövetek női ruháknak stb.

Jó árúért s pontos szállítáért kezesség vállaltatik. (327) 4-20

Minták ingyen s bérmentve.

Legolcsóbb, legbiztosabb legjobban s legrégibb

TRÁGYASZER

czukorrépa, komló, szőlő, burgonya, len, vetemények, valamint általában mindennemű mezei termékek számára mely tartós hatású minden földben, a mi bizonyítható számos hirneves mezőgazdasági tekintély nyilatkozatával, — a

concentrált marhatrágya, (Engrais de boeuf)

melynek nagy szerves szénsav-, phosphorsav- és káli-tartalmaért 60% szerves alkatrész mellett kezesség vállaltatik.

SAXL TESTVÉREK első cs. kir. szabad. osztrák-magyar concentrált marhatrágya-gyára Temesváron.

Közp. iroda: Wien. III., Rennweg 20/51.

Minták s rüpiratok ingyen és bérmentve küldetnek.

„ALBINA”

takarék- és hitelintézet brassói fióktelepe

kereskedőknek és iparosoknak

jelzálog biztosíték, vagy értékpapír fedezet mellett

nyílt hitelek (contó-current) ad 6% kamatra,

jó váltó-fedezet mellett 6- $\frac{1}{2}$ %-ra.

Bővebb feltételekkel szolgál

(231 b) 6-*

az intézet irodája

Brassóban, főter 90. szám a.

naponként 8-2 óráig.

Brassó, ALEXI könyvnyomdája.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Bécs.

Wien im Stadtbezirke Wieden.

Hauptstrasse 7.

Hotel „Goldenes Lamm”

az idegenek hivatalos lajstroma szerint egyike a leglátogatottabb szállodáknak, az Opera- és Kärntnerringhez legközelebb s Bécsnek legszebb, legnagyobb forgalma, s mindennemű látványosságainál fogva legérdekesebb részében.

Szobák 1 frttól feljebb és olcsó családi lakások.

Mintaserű tisztaság.

100-nál több vendégszobával.

Nyomatott szobaárshabások mindenütt kifüggesztve.

Elismert jó vendéglő.

A déli és központi állampálya-udvarokhoz vezető uton.

(282) 15-17

Kührer J. tulajdonos.

Bécs, 1873.
Érdem-érem.

Páris, 1867.
Bronz érem.

London, 1878.
Disz-oklevél.

CSIK JÓZSEF

cs. és kir. kizárólag

szabad. első szerémi

Portland cement- s vízhatlan mészgyár

Beocsinban.

20-30

Központi iroda és raktár: Budapest V., Rudolf-rakpart 8.

ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. építő közönség becses figyelmébe saját gyártmányu

Portland cement és vízhatlan meszt,

melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállítanak.

• Árjegyzék s magyarázat kívárra készséggel megküldetik. •

Kecskemét. 1872
Ezüst érem.

1875. Ujvidék.
Arany érem.

Szeged, 1878.
Érdem-érem.

Trieszt, 1882.
Arany érem.

TUTSEK E. temetkezési intézete

Brassó, Nagy-utca 481. sz. alatt, a Tehénpiazz sarkán.

Alapított 1879-ben.

Ajánlja a jelen kívánalmaknak megfelelő, dúsan felszerelt raktárát mindennemű **temetkezési ezikkekből**, a legolcsóbb félektől a legfinomabb, izléses kiállításukig, — nagyon jutányos árak mellett. Művirág-koszorúk és koszoru-szalagokból nagy kiválasztás. — Bizományi gyári raktár az első bécsi, légmentes szilárd készülekü

éreczkoporsókból.

Saját asztalosműhelyében készített minden fajta **akoporsókat** nagyon csinosan és szilárdul készítve, melyeket olcsó árakban árusít. Saját halotti **diszkoci** a szükséges halottvívókkal.

Továbbá átvállal teljes kiállításokat is olyformán, hogy az illető gyászolóknak épen semminemű utánjárásuk nem leszen, és ilyeneket az illető vallásfelekezet rendje és szokása szerint olcsó árban intéz el.

Végül pedig bátor vagyok a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlani hatóságilag engedélyezett

közvetítő és cselédszerző intézetemet,

előre is biztosítván a n. érd. közönséget szolid és egyenes eljárásom felől.

Becsés pártfogásért esd kiváló tisztelettel

(32) 14-24

TUTSEK E.

DR. GUST

antiszeptikus készítményei a fog és száj ápolására, kiválóan tisztítólag, fenntartólag s erősítőleg hatnak a szájüreg szerveire.

Ezen készítmények az eddig e czélra használt legjobb anyagokon kívül tartalmazznak még új, kiválóan antiseptikus, azaz rothadás ellenesen ható szereket, melyek ellensúlyozzák a fogak romlását és a foghús megbetegedését.

1 üveg szájvíz 50 kr. és 1 frt.,
(elégseges többhétre.)

1 doboz fogpor 25 kr. és 50. kr.

1 adag fogpaszta 40 kr.

Főraktár Stenner Frigyes gyógyszerháza az „Arany oroszlanhoz” Brassóban.

(200) 9-*